

**CONCOURS DE RECRUTEMENT
DE PROFESSEURS DES ECOLES**

**« Concours Externe Spécial »
« Second Concours Interne Spécial »**

**Épreuve écrite
BASQUE**

Durée : 3 H - Coefficient : 1

L'épreuve comporte trois parties :

- Commentaire en langue régionale d'un texte en langue régionale
- Traduction en français d'un texte bref en langue régionale accompagnée de la réponse à des questions de grammaire
- Commentaire d'un document pédagogique

L'épreuve est notée sur 20 points et affectée du coefficient 1.

Une note globale égale ou inférieure à 5 est éliminatoire.

L'usage de tout ouvrage de référence, de tout document, des calculatrices et du dictionnaire est interdit.

Ce sujet comporte 3 pages numérotées de 1/3 à 3/3.
Dès que ce sujet vous est remis, assurez-vous qu'il est complet.

Bapa opotepe dapakipizupu?

Duela bi edo hiru aste, nonbait han, *Iparraldeko Hitza*-ren bidez zabaldu zen berria, Beñat Oiharzabal eta Irantzu Epelde ikerlariak azterlan bat eramanen dutela "apaepe" deitu hizkerari buruz. Bide beretik deialdia zabaltzen zuten: lekukoen bila dabiltza.

5 (Gor)aipamena merezi du, duda izpirik gabe, hasteko, gramatikaren ezagutza eta maitasuna transmititu zidan Beñat irakaslearekiko esker onez, baita haren ikerketarako tirriaren txalotzeko.

10 Kokatzeko, molde arras ez akademikoan baina ideia baten emateko, apaepe hizkuntza kodetua da, argota baino sekretuzko hizkera, ez banaiz oker izen zientifikoa luke *kryptolekto*, erran nahi baitu ahozko hizkera dela, bakarrik komunitate jakin bateko kideengandik ulertua; bi hizkuntzen arteko txertaketa suposatzen du, baina ez litzateke ez *pidjin ez sabir*, baizik eta komunikazio premiatik sortutakoa, zerbait funtzionala eta aldi berean doi bat fantaskoa.

15 Euskaldunoi ezezagun bazaigu, frantses kulturen adibideak ez dira eskas, halaxe bailirateke javaniera, largonji, verlan edo cadogan, haratago britainiarraren polari. Eta segur aski munduan zehar beste anitz.

20 Anitzetan klase sozial edo komunitate jakin batek du erabiltzen, Euskal Herrian buhame deituek, Irlandan dock-etako langileek, Britainia Handian komunitate homosexualak, hots erran dezakegu komunitate marjinalet. Maiz gaiztaginen, lapurren eta sorginen hitz egiteko molde gisa kontsideratuak dira. Batzuek bizirik diraute, verlan delakoaren antzera, beste zenbaitek bizirauten du literaturan, hala nola Gainsbourg-en Javanise kantuan, edo Queneau idazlearen obra bateko pertsonaia baten bidez.

25 Gertatu izan da ikertuak izatea, adibidez Frantziako CNRS ikertaldeetan, baina ardura ez da hala gertatzen eta Euskal Herriaren kasuan, erran gabe doa, ez dela orain arte horren inguruko lanik egin, besteak beste, beste premia batzuk baitziren.

30 Apaepea luzaz uste izan nuen haur jokoa zela, jostatzeko molde bat, ez nuen baitezpada buhameekin lotura zuzenik egin. Buhameen hizkeraren inguruko oihartzunak izan banituen ere etxean txikitan, berezko hizkuntza irudikatzen nuen. Lehen aldikoz jabetu nintzen apaepeaz Barbier idazlearen testuaren bitartez, satiraren zantzuak hartu nizkion eta sinesgaitz geratu. Azkenean Zintzilik eleberritxoan, Larzabal eta Casenaven esku jostakinak sumatu nituen, baina Itxaroren Zeruetako Erresuman ohartu nintzen ez zela bakarrik Antxitxarburuko kontua, agian bazitekeela zerbait atzean. Geroztik jakin dut, Euskal Herriko beste lekutan forma antzekoak ere badirela, amaemeka, afaefeka. Zorionekoak gu! Besteen antzera (izan) baititugu gure hizkera sibilinoak!

35 Irailaren zirimolan, garai gorabeheratsuen artean, pozez eta jakin-minez hartu dut Oiharzabalen ikerlan proiektuaren berri. Gaia seriozki tratatuko delakoan poztu naiz eta aldi berean berritasun firfira baten gisan irakurri dut horren berri; gaiak baitu presa, interesa eta aldi berean baitu alde friboloa, berritasun txikien pindar goxoa. Berantetsia dut ikerlanaren emaitza ikustea: nork zuen mintzo, zein kontestutan, zer egiteko, zeren gordetzeko... Galdera horiek oro asetzeko gogoekin naiz beha. Sasoia argitzen dit eta nahiago dut horrela pentsatu, eta ilusioa hazi egun batez euskarak bizitasunik aski izanen duela berriro sortzaile izateko eta argotak aterako zaizkigula, ikerlanetan baino, herri orotako plazetan.

Opordupuapan epez dupudapa, hipiztupun bapat epezapaguputzepen bapadupuzupu Bepeñapatipi eperapakopozupu!

Bea Salaberri, Argia 2021/10/03

<https://www.argia.eus/argia-astekaria/2748/bada-opotepe-dapakipizupu>

PARTIE 1 : COMMENTAIRE GUIDÉ EN LANGUE RÉGIONALE (10pts)

1. Piste 1 : apaepeka, haurrak eta buhameak
2. Piste 2 : kryptolektoak eta gizarte bazterkeria
3. Piste 3 : kryptolektoa, hizkuntzaren osasunaren seinale

PARTIE 2 : TRADUCTION / QUESTIONS DE GRAMMAIRE (5pts)

1. Traduction

Traduire en français le passage « Apaepa luzaz » (l.25) à « Zorionekoak gu! . » (l.33).

2. Questions de Grammaire

- a) *"bapa opotepe dapakipizupu?"* : azal ezazu nola eratua den apaepeka
- b) *"bakarrik komunitate jakin bateko kideengandik ulertua"* (9-10): nola azaltzen ahal duzu ablatiboak ergatiboaren lekua har dezan erranaldi horretan?
- c) *"komunitate jakin batek du erabiltzen"* (16): azal ezazu hitzen ordenak duen garrantzia perpauseko galdegaiaren agertarazteko

PARTIE 3 : COMMENTAIRE D'UN DOCUMENT PÉDAGOGIQUE (5pts)

Consigne :

Dokumentua aztertu eta kritikatu ondoan, tematika bat eta helburu pedagogiko bat(zuk) proposatuko dituzu, dokumentuaren koherentzian oinarrituz.

